

Wonen en zorg 2020 – 2040 in de gemeente Lopik

Projectleider: Arnout Siegelaar

06 25 171 575

arnout@woonzorgconcept.nl

Rapportage en dashboards door

Hans Hagmeijer en Paul Reijn

Website: www.sinfore.nl

Versie: 3.0

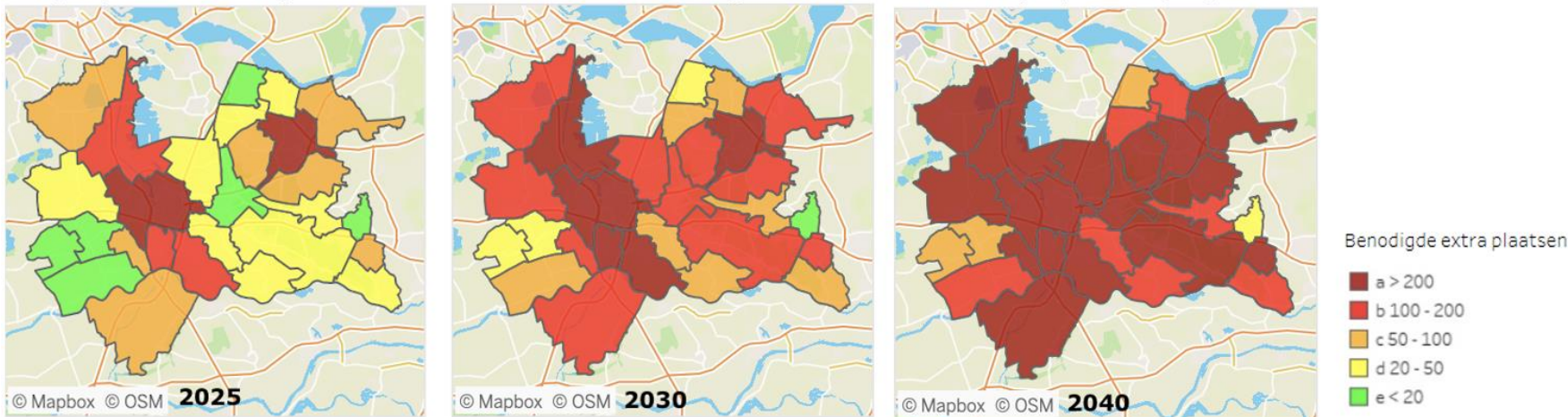
Datum: 02-05-2022

www.sinfore.nl/ivvu

0 SAMENVATTING.....	3
0.1 LEESWIJZER.....	4
1 DEMOGRAFIE.....	5
1.1 BEVOLKINGSPIRAMIDE.....	6
1.2 BEVOLKING	7
1.3 % 75+ IN KAART	8
2 WONEN:	9
2.1 OUDEREN EN VV-LOCATIES.....	10
2.2 WONEN: 75+ HUISHOUDENS.....	11
3 ZORG	12
3.1 GEZONDHEIDSMONITOR	13
3.2 ZORGVRAAG.....	15
3.3 ZORGPROFIELEN 5 EN 7 PROMILLAGE IN 2020, 2030 EN 2040 PER PC 4 GEBIED.....	16
4 GROEI VRAAG EN HUIDIGE AANBOD VERZORGING EN VERPLEGING	17
4.1 DE OPGAVE PER GEMEENTE: BENODIGDE EXTRA PLAATSEN VERPLEEG(HUIS)ZORG: SOMATIEK EN PG.....	18
4.2 OPGAVE IN DE GEMEENTE 2025 – 2030 – 2040 VV-LOCATIES	19
BIJLAGEN BIJLAGE 1 CIJFERS DEMOGRAFIE.....	20
BIJLAGE 2 75+ VERGELIJKING GEMEENTEN.....	21
BIJLAGE 3 CIJFERS WONEN.....	22
BIJLAGE 4 OUDERENCONCENTRATIES.....	23
BIJLAGE 5 WONEN OUDEREN EN INKOMEN	24
BIJLAGE 6 CIJFERS ZORG	25
BIJLAGE 7 ZORG BENCHMARK: AANTAL EN PROMILLAGE INTRAMURALE ZORG IN DE GEMEENTEN EN DE BESTAANDE WIJKEN	26
BIJLAGE 8 DE OPGAVE PER GEBIED: BENODIGDE EXTRA PLAATSEN VERPLEEG(HUIS)ZORG IN DE GEMEENTEN EN BESTAANDE WIJKEN.....	27

0 Samenvatting

In de gemeente Lopik zijn 126 extra intramurale (of alternatieve) plaatsen voor verzorging en verpleging nodig tot 2040: een toename van 127% ten opzichte van 2020. Dit is de conclusie van het Sinfore-onderzoek op basis van open data. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van IVVU in het kader van het project Wonen en Zorg 2040. Dit project heeft betrekking op de zorgkantoor regio Utrecht. Deze rapportage gaat specifiek over de gemeente Lopik. De 126 extra plaatsen zijn nodig bij "gelijkblijvend beleid en gelijkblijvende omstandigheden". Nieuw (overheids)beleid en nieuwe concepten op het gebied van verzorging en verpleging gaan ertoe leiden dat deze zorg deels of geheel op een andere wijze gaat worden ingevuld. Dit vraagt een samenhangend beleid op het gebied van wonen, zorg en welzijn en is een opgave voor de gemeente, zorgorganisaties, woningcorporaties, marktpartijen en cliëntenorganisaties. De kaarten hieronder tonen de groei van het aantal benodigde plaatsen per gemeente.

De bevindingen samengevat:

- Tussen 2020 en 2040 stijgt het aantal 65-plussers met 1.886 tot 4.431 (+74%); het aantal 75-plussers met 1.227 tot 2.237 (+122%) en het aantal 80-plussers met 758 tot 1.283 (+144%).
- De verhouding van leeftijdscategorieën in 2020 is: 65-plussers 18%; 75-plussers 7%; 80-plussers 4% en 85-plussers 2%. In 2040 verschuift deze verhouding naar 2040 65-plussers 32%; 75-plussers 16%; 80-plussers 9% en 85-plussers 9%.
- De OOSR (Oldest Old Support ratio) daalt in gemeente Lopik van 22 in 2020 naar 8 in 2040. Deze krimp van het aantal mensen, dat in staat is mantelzorg te bieden, betekent een zwaarder beroep op de professionele zorg.
- Het aantal 75+ huishoudens neemt van 2020 tot 2030 toe met ruim 463 huishoudens en tot 2040 met 445 tot 1.653.
- 92% van de 75-plussers woonde in 2020 in een woning, die geschikt of aanpasbare is. In 2040 is dat 97%.
- Het aantal benodigde plaatsen verpleeg(huis)zorg stijgt in periode 2020 - 2030 van 99 met 50 personen tot 149 en tot 2040 met 126 tot 225 plaatsen, een stijging van respectievelijk 50% en 127% ten opzichte van 2020.
- De vraag naar WMO-verstrekingen van 50-plussers stijgt tot 2030 met 203 verstrekingen en van 2030 tot 2040 met 241 verstrekingen tot 1.130.
- De vraag naar extramurale verstrekingen stijgt van 161 in 2020 naar 230 in 2030 en 322 in 2040 ofwel een stijging van 100% tot 2040.

0.1 Leeswijzer

Deze rapportage brengt de benodigde extra woon- en zorgcapaciteit in 2040 in kaart. Dit gebeurt langs drie lijnen: demografie, wonen en zorg als duiding van de open data, die op deze drie terreinen verzameld zijn.

- In het onderdeel **demografie** wordt zichtbaar welke demografische ontwikkelingen zich in de gemeente en de regio in de komende twee decennia voltrekken. Daarin is een aantal leeftijdsgroepen van belang naast de 65-plussers. Dat betreft 75-plussers, 80-plussers en 85-plussers. 75-plussers, omdat deze leeftijdsgroep (zie onderzoek CBS) van de ouderen het meest geneigd is te verhuizen; 80-plussers, de leeftijdsgroep, die in het algemeen bekend staat als de dubbele vergrijzing en 85-plussers, omdat deze leeftijdsgroep aanzienlijk meer gebruik maakt van verzorging en verpleging dan mensen, die jonger zijn.
- In het onderdeel **wonen** wordt ingegaan op de woon- en inkomenssituatie van de huidige en toekomstige ouderen.
- Het onderdeel **zorg** start met de gezondheidsbeleving van ouderen en laat vervolgens het licht schijnen over de ontwikkeling van de intra- en extramurale zorgcapaciteit in de periode 2020 – 2040.
- Afgesloten wordt met de benodigde **extra capaciteit** op gemeente- en wijkniveau (een of meer postcode 4 gebieden) in 2030 en 2040, ook uitgesplitst naar somatiek en psychogeriatrische zorg.
- De berekende capaciteit per gebied hoeft niet gelijk te zijn aan de aldaar te realiseren capaciteit in fysieke zin. Mensen kunnen hun indicatie verzilveren in een andere dan hun eigen woonplaats. En: nieuwe concepten voor wonen en zorg die in de toekomst worden ontwikkeld, kunnen leiden tot een andere verdeling van noodzakelijke capaciteit.

Daarnaast zijn de volgende punten van belang:

- Voor de leesbaarheid wordt in de tekst daar waar het zorgkantoorregio Utrecht bedoeld wordt, het begrip regio gebruikt.
- Voor meer informatie over het project, raadpleeg: www.toekomstbestendigeouderenzorgutrecht.nl/wonen-en-zorg. Meer achtergrond over het gebruik van de open data, kunt u lezen in het Sinfore document “Achtergronden bij de dashboards wonen, zorg en ouderen”. Dit document is te downloaden op de website www.sinfore.nl
- Alle in de dashboards gebruikte data zijn in Excel te downloaden. Dashboards, data en eerste interpretatie dienen ter ondersteuning van analyses en beleidsvorming door de (gezamenlijke) stakeholders.
- Speciaal aandachtspunt is de nieuwbouw. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) neemt in de bevolkingsprognose ook eventuele uitbreidingen van een gemeente mee. Omdat nu niet bekend is in welke wijk uitbreidingen plaatsvinden, wordt per gemeente een gebied “nieuwbouw” opgenomen. Gemeentelijke cijfers betreffen de bij elkaar opgetelde bestaande wijken plus de nieuwbouw(opgave).
- Inwoners, patiënten en cliënten worden zowel weergegeven in aantallen als in percentages dan wel promillages. Dit om de aantallen in het goede perspectief te plaatsen. Een voorbeeld: als in een gemeente met weinig ouderen zich een kleine stijging in aantallen voordoet, zal dat een behoorlijke procentuele stijging inhouden. In een gemeente waar veel ouderen wonen zal diezelfde stijging een veel lagere procentuele stijging te zien geven. Met andere woorden: de hoogte van het percentage geeft de snelheid weer, waarmee het aantal ouderen stijgt.
- Voor de kaarten is vaak één gebied geselecteerd, vaak de belangrijkste kern of het centrum. In de dashboards zijn dan andere gebieden zichtbaar. In enkele kaarten en tabellen zijn ook postcodes gegroepeerd tot woonplaatsen, CBS wijken of anderszins logisch samenhangende gebieden.

1 Demografie

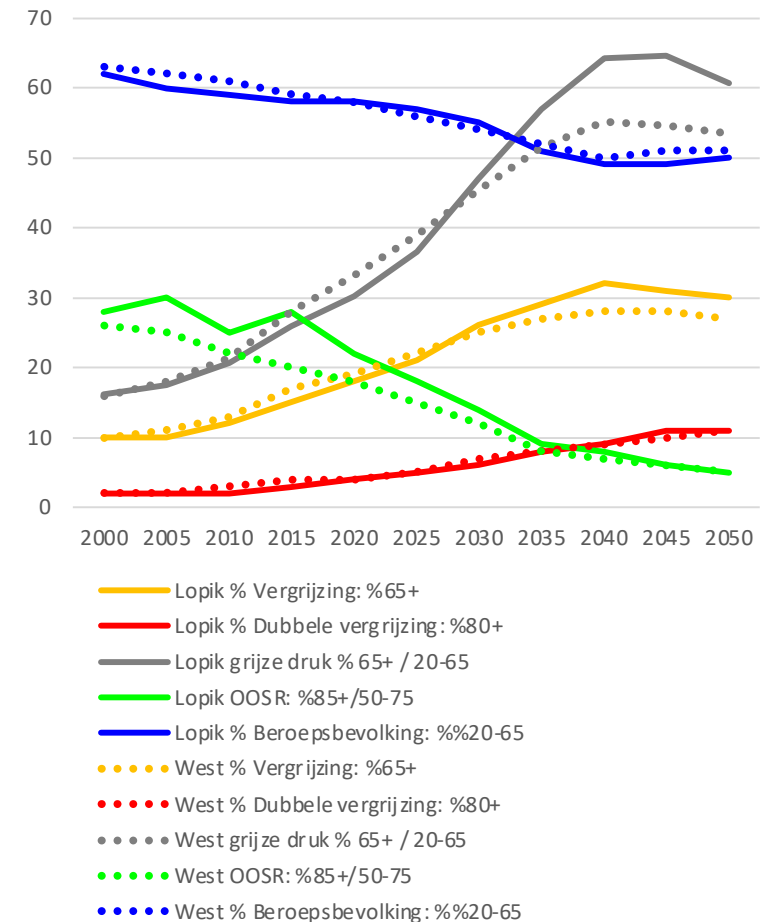
De behoefte aan verzorging en verpleging, zowel in instellingen als thuis, intramuraal als extramuraal, is te verklaren vanuit de bevolkingsontwikkeling. De hierna uitgewerkte bevolkingsontwikkeling is gebaseerd op de regionale 2050 prognose van het Planbureau voor de Leefomgeving en is, met de CBS gemeente- en postcodegegevens 2000 – 2020, vertaald naar een lager schaalniveau. In de grafiek ziet u de ontwikkeling voor een aantal kengetallen in de periode 2000 – 2040; voor de gemeente in een continue lijn, voor de regio in een gestippelde lijn.

De kengetallen betreffen:

- **Vergrijzing (oranje lijn grafiek):** het percentage inwoners van 65 jaar en ouder.
- **Dubbele vergrijzing (rode lijn grafiek):** het percentage inwoners van 80 jaar en ouder.
- **Grijze druk (grijze lijn grafiek):** de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar en ouder en het aantal personen van 20 – 65 jaar. Dit percentage laat zien hoeveel ouderen er onderhouden moeten worden door de werkende bevolking. Deze wordt gevormd door het percentage inwoners in de leeftijdsklasse 20 – 65.
- **OOSR (groene lijn grafiek):** (The Oldest Old Support Ratio): mantelzorg wordt vaak verleend door mensen van 50 – 75 jaar aan mensen ouder dan 85 jaar. Voor de mantelzorg is daarom een kengetal ontwikkeld, de OOSR, waarbij het aantal 50 – 75-jarigen wordt gedeeld door het aantal 85-plussers. Hierdoor is zichtbaar wat het potentieel aan mantelzorgers per 85-plusser is. Momenteel is de OOSR vaak boven de tien. Een OOSR tussen de 6 en 10 wordt gezien als zorgelijk. Verondersteld wordt dat een daling van de OOSR leidt tot een groter beroep op de (extramurale) professionele ouderenzorg.
- **% Inwoners in de leeftijd van 20 – 65 (blauwe lijn grafiek):** dit percentage sluit aan op de grijze druk en wordt tot op heden algemeen gebruikt voor de beroepsbevolking. Inmiddels is de AOW-leeftijd geleidelijk opgetrokken, waardoor inmiddels met 67 jaar gerekend zou moeten worden. Het CBS hanteert voor de beroepsbevolking een nog bredere groep tot 75 jaar. Een krimpende beroepsbevolking betekent, dat de zorg sterker moet concurreren met andere sectoren op de arbeidsmarkt.

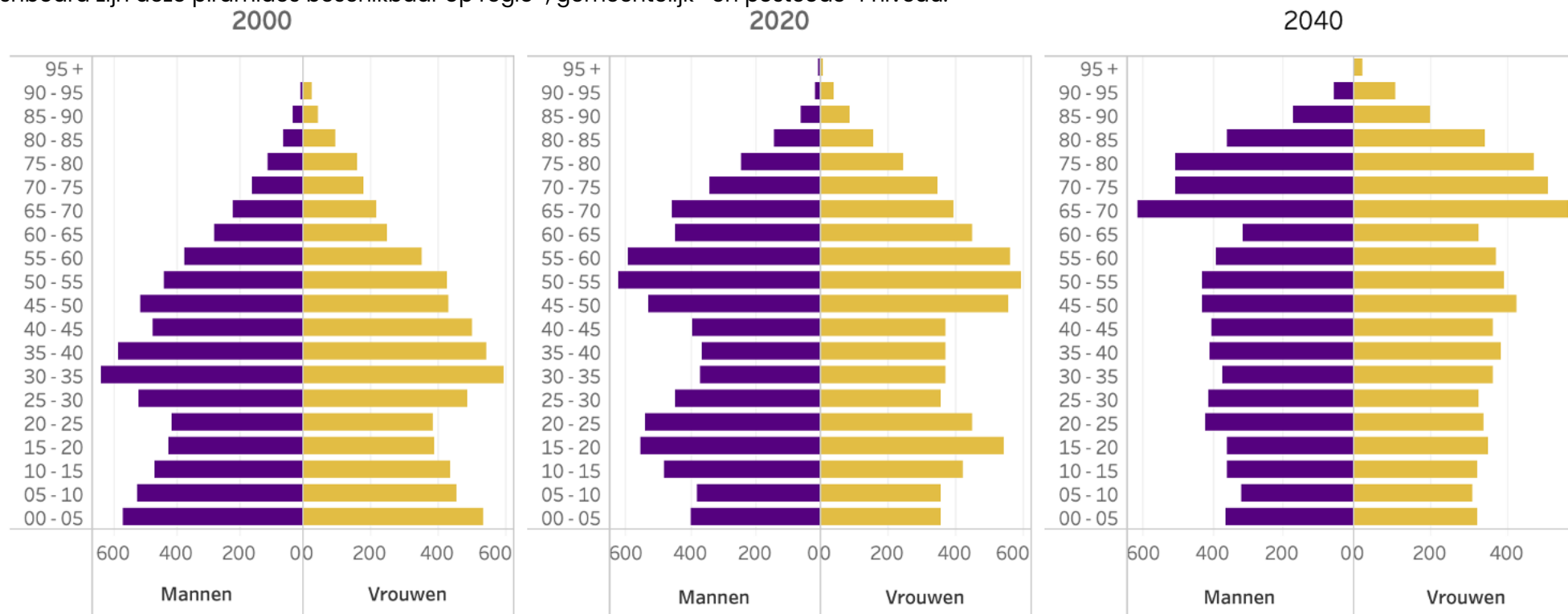
In bijgaande afbeelding ziet u hoe tot 2050 de samenstelling van de bevolking verandert. Het aandeel van de ouderen in de samenleving groeit en wel sneller dan het aandeel van de mensen die jonger zijn dan 65

Kengetallen vergrijzing gemeente en regio

1.1 Bevolkingspiramide

De bevolkingspiramide laat de demografische ontwikkeling zien in de gemeente in de periode 2000 – 2040. In groepen van vijf jaar wordt het aantal inwoners getoond in de jaren 2000, 2020 en 2040. Voor de jaren 2000 en 2020 gaat het om werkelijke getallen. 2040 betreft een prognose. In het dashboard zijn deze piramides beschikbaar op regio-, gemeentelijk- en postcode 4 niveau.

De vergrijzing wordt zichtbaar in het langer worden van de balken in de oudere leeftijdsgroepen. Deze balken geven het aantal mensen aan in een bepaalde vijfjaarsgroep. In deze rapportage wordt dit aantal uitgedrukt in een percentage.

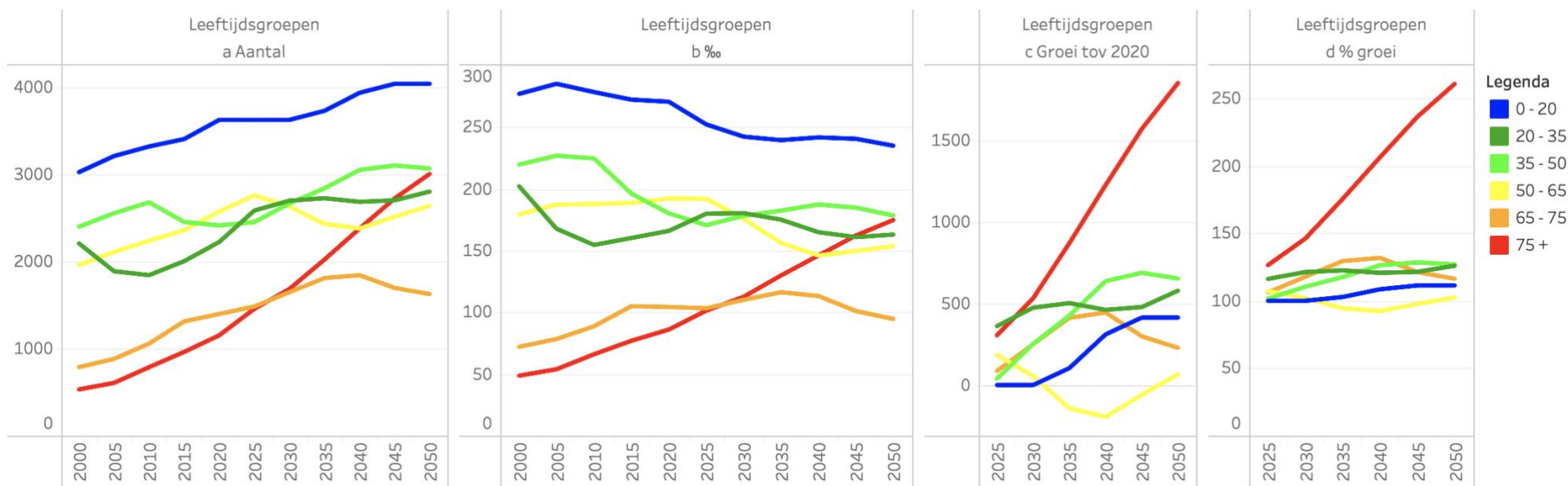
Enige details (zie ook bijlage 1):

- De vergrijzing (65+) in Lopik was in 2020 18% en wordt in 2030 26% en in 2040 32%.
- Het aandeel van de leeftijdsgroep 75+ was in 2020 7%, wordt in 2030 12% en in 2040 16%.
- De dubbele vergrijzing (80+) was in 2020 4%; wordt in 2030 6% en in 2040 9%.

De bevolkingspiramide is niet alleen van belang om de vergrijzing te laten zien. In de piramide wordt ook de ontwikkeling van de jongere leeftijdsgroepen zichtbaar, waardoor de verhouding tussen de leeftijdsgroepen duidelijk blijkt.

In een (grotere) gemeente kan de bevolkingsontwikkeling per gebied (wijk/pc 4 gebied /kern) verschillen. Daarom is het in het dashboard bevolkingspiramide mogelijk om de demografische ontwikkeling in de verschillende wijken of kernen van een gemeente zichtbaar te maken..

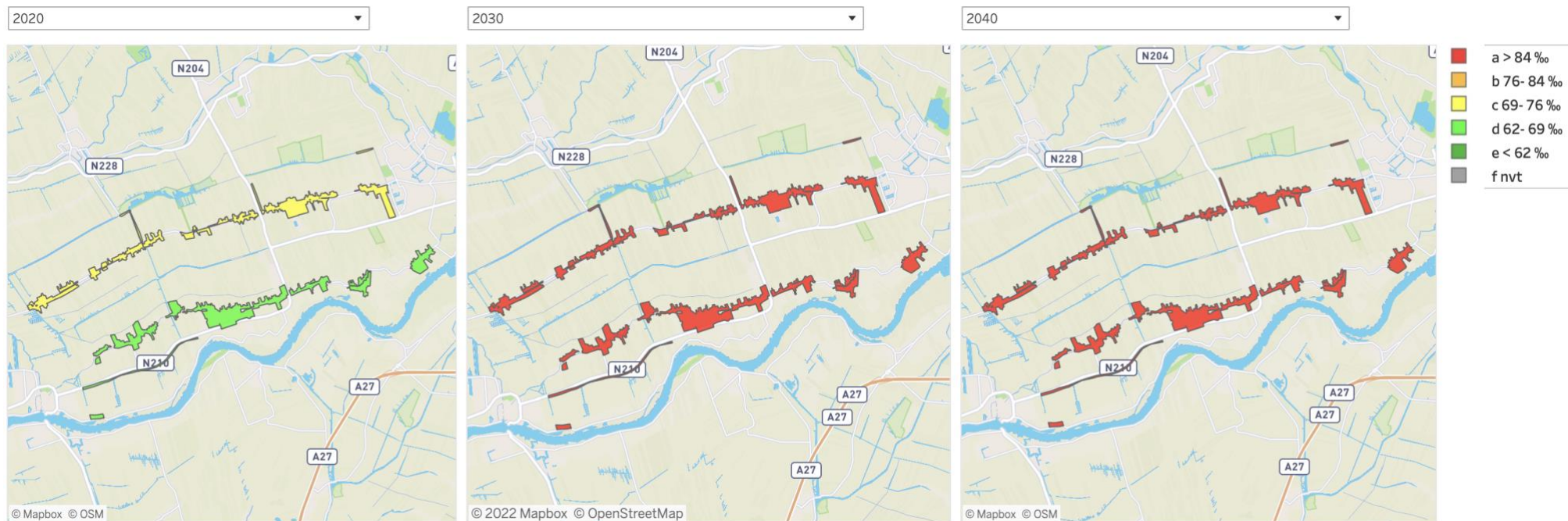
1.2 Bevolking

- In de onderstaande toelichting worden enkele ontwikkelingen beschreven. Hierin zijn meer details opgenomen dan in de bovenstaande grafieken kan worden afgelezen. Deze details kunnen worden teruggevonden in bijlage 1.
- In 2020 was het aantal inwoners in de leeftijdsgroepen 65 + 2.545 (rode en oranje lijn in grafiek A opgeteld), 75+ 1.010 en 80+ 525.
- Tot 2030 komen daar achtereenvolgens 989 (65+), 571 (75+) en 364 (80+) inwoners bij.
- Daarna is de toename in de periode 2030 - 2040 1.886 (65+), 1.227 (75+) en 758 (80+).
- Dat betekent (zie de rechter grafiek) een toename van 74% (65+), 121% (75+) en 144% (80+) tussen 2020 en 2040.
- De bevolking van 50 – 75 jaar (basis voor de OOSR ofwel de Oldest Old support Ratio) groeit in de komende twintig jaar van 4.805 naar 4.659.
- Het aantal inwoners van 85+ (leeftijdsgroep voor de berekening van de OOSR) was 220 in 2020 en is naar verwachting 582 in 2040.
- Hierdoor daalt de OOSR van 22 naar 8 in 2040. De mantelzorgcapaciteit krimpt hierdoor. Dat kan leiden tot een zwaarder beroep op de professionele zorg.
- De beroepsbevolking (inwoners van 20 – 65 jaar) daalt tot 2040 van 58% naar 49%. In de West neemt de beroepsbevolking af van 58% naar 50% van de bevolking.
- In een teruglopende beroepsbevolking betekent dit, dat de zorg in de gehele regio een grotere uitdaging heeft op de arbeidsmarkt.

1.3 % 75+ in kaart

In onderstaande afbeelding ziet u de kaarten van gemeente, onderverdeeld in de 4 positie postcodegebieden voor 2020 tot 2040, waarin het percentage voor de 75-plussers is aangegeven. In een groen 4 pc gebied wonen relatief weinig 75-plussers; in een rood gebied wonen relatief veel 75-plussers. Door de jaren 2020, 2030 en 2040 naast elkaar te zetten, ziet u de toename van het promillage 75-plussers in de periode 2020 – 2040. In bijlage 2 ziet u de aantallen 75-plussers per wijk in 2020, 2030 en 2040.

- Lopik krijgt tot 2040, evenals andere gemeenten, te maken met een verhoudingsgewijs forse vergrijzing van de bevolking.
- Het aantal 75-plussers verdubbelt ruimschoots in de periode 2020 – 2040.
- Lopik behoort in 2040 tot de meest vergrijsde gemeenten van de regio.
- De dubbele vergrijzing (80+) overtreft de groei van het aantal 65-minners.

2 Wonen:

- De woonsituatie van ouderen vraagt met het toenemen van de leeftijd de aandacht. Onderscheid zou gemaakt kunnen worden naar:
 - 50 – 65-jarigen: huishoudens met oudere kinderen of “empty nesters” waarvan de kinderen al het huis uit zijn.
 - 65 – 75-jarigen: deze ouderen zijn dikwijls net met pensioen, maar in het algemeen goed gezond.
 - 75 – 85-jarigen: een deel van deze ouderen is nog relatief gezond, met name ouderen met een hogere SES.
 - 85-plussers: steeds meer van deze ouderen krijgen te maken met gebreken.
- Ouderen wonen in het algemeen tevreden in hun huidige woning, ook al is deze te groot en vraagt het (tuin)onderhoud aandacht. Ouderen zijn dan ook niet snel geneigd te verhuizen. Hun woningen kunnen ver van voorzieningen zijn gelegen.
- Als ouderen echter te maken krijgen met gebreken, dan is de woning soms niet geschikt of aanpasbaar. Het Rijk heeft dit onderwerp geagendeerd in de Monitor Investeren in de Toekomst (MIT), geschreven door het RIGO. Eengezinswoningen worden daarin in het algemeen aanpasbaar geacht, meergezinswoningen zijn geschikt bij aanwezigheid van een lift, afhankelijk van bouwjaar en aantal bouwlagen. 90% van de woningen blijkt zo geschikt of aanpasbaar.
- Ook de nabijheid van voorzieningen kan van belang zijn (zie bijlage 4). Dit betreft dan met name de supermarkt, huisarts, apotheek en openbaar vervoer. Gesproken wordt over een afstand van 500 meter die voor ouderen met beperkingen aanvaardbaar zou zijn. Vaak zijn huisartsen en apotheken niet binnen de 500 meter gevestigd, maar deze zijn indien noodzakelijk altijd bereikbaar of beschikbaar. Het accent in de nabijheid van voorzieningen is daarom gelegd op de supermarkt. Daar liggen vaak ook andere voorzieningen in de buurt. Het is overigens de vraag in hoeverre de bereikbaarheid van de supermarkt, gezien de vele bezorgmogelijkheden, nog van belang blijft. Wel kan boodschappen doen bijdragen aan de sociale contacten.
- Combinaties van geschiktheid en nabijheid zijn teruggebracht tot drie mogelijkheden: geschikte of aanpasbare woningen nabij voorzieningen, idem niet nabij voorzieningen en ongeschikte woningen. Voor bovengenoemde leeftijdsgroepen is –met de veronderstelling van thuis blijven wonen, maar gecorrigeerd voor overlijden– een vooruitberekening tot 2040 op postcode 6 niveau gemaakt.
- De beschikbaarheid van woningen nabij voorzieningen is afhankelijk van de woningmarkt. Als een ouder huishouden dat in de nabijheid van voorzieningen woont, verhuist, dan is het waarschijnlijk dat een jonger huishouden naar deze woning verhuist. Hierdoor neemt het aantal oudere huishoudens in de nabijheid van voorzieningen af.
- Ouderen zijn niet erg verhuis-geneigd. Verhuizingen van ouderen vinden dikwijls plaats na een incident, waardoor wonen in de huidige woning niet meer mogelijk is. Verhuizen naar een aangepaste woning of opname in een VV-instelling kan dan het gevolg zijn.
- Veel oudere huishoudens bestaan in eerste instantie uit paren. Als een van de partners wegvalt, blijft een alleenstaande oudere over. Deze heeft dan het verlies te verwerken, wordt dikwijls geconfronteerd met een afname van inkomen en blijft achter in een te grote woning. Dit zou een reden voor verhuizen kunnen zijn, als een geschikte woning voor een alleenstaande oudere beschikbaar zou zijn.
- Alleenstaande ouderen hebben een relatief laag inkomen, zeker in verhouding tot paren. Vanuit de Lokale Monitor Wonen van de VNG zijn inkomensgegevens beschikbaar en wordt ook een onderscheid gemaakt naar doelgroep huurtoeslag en doelgroep sociale huur. Hierbij zijn ook data over het woningeigendom beschikbaar. Veel ouderen met een laag inkomen die –gezien het inkomen– in aanmerking zouden komen voor sociale huur, komen niet in aanmerking voor huurtoeslag in verband met het –dikwijls overigens beperkte– vermogen in de afbetaalde eigen woning (zie bijlage 5).

2.1 Ouderen en VV-locaties

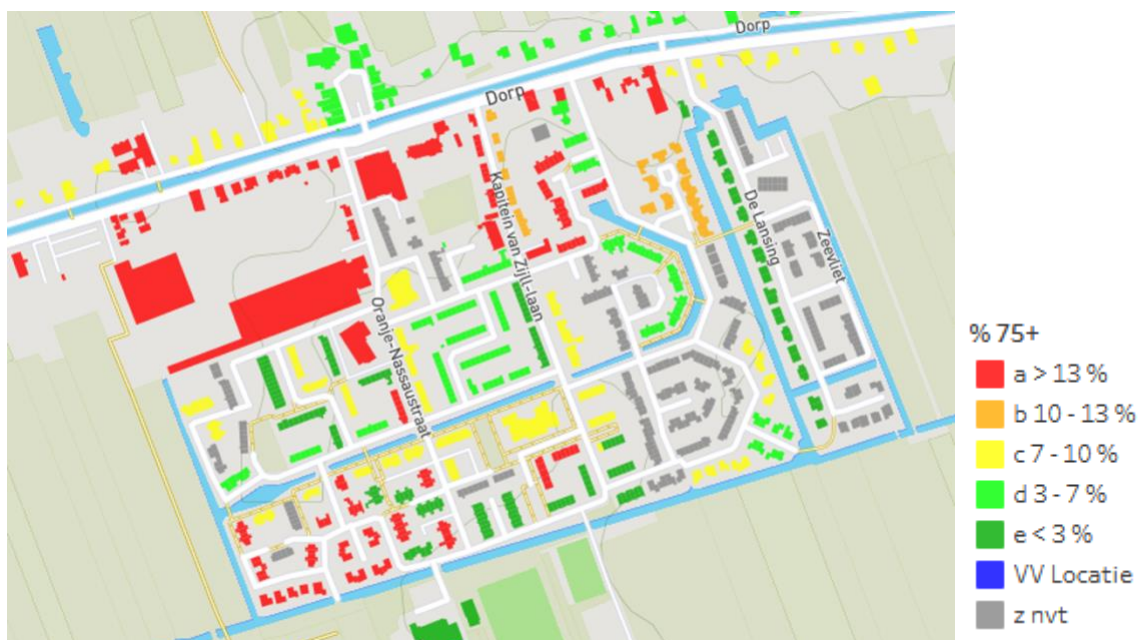
Een combinatie van het postcode 6 bestand van het CBS met de leeftijdsgroepen 65+, 65 – 75 en 75+ (maatwerk CBS) geeft op laag schaalniveau inzicht in welke huizenblokken gemiddeld relatief veel ouderen wonen.

De concentraties 75-plussers brengen de locaties met een mogelijk hogere zorgvraag op dit moment in beeld; de concentraties, met de 65 – 75-jarigen de mogelijk toekomstige zorgvraag. Dit inzicht is niet alleen van belang voor de intramurale zorg, maar ook voor extramurale zorg, Wmo-voorzieningen en het wonen.

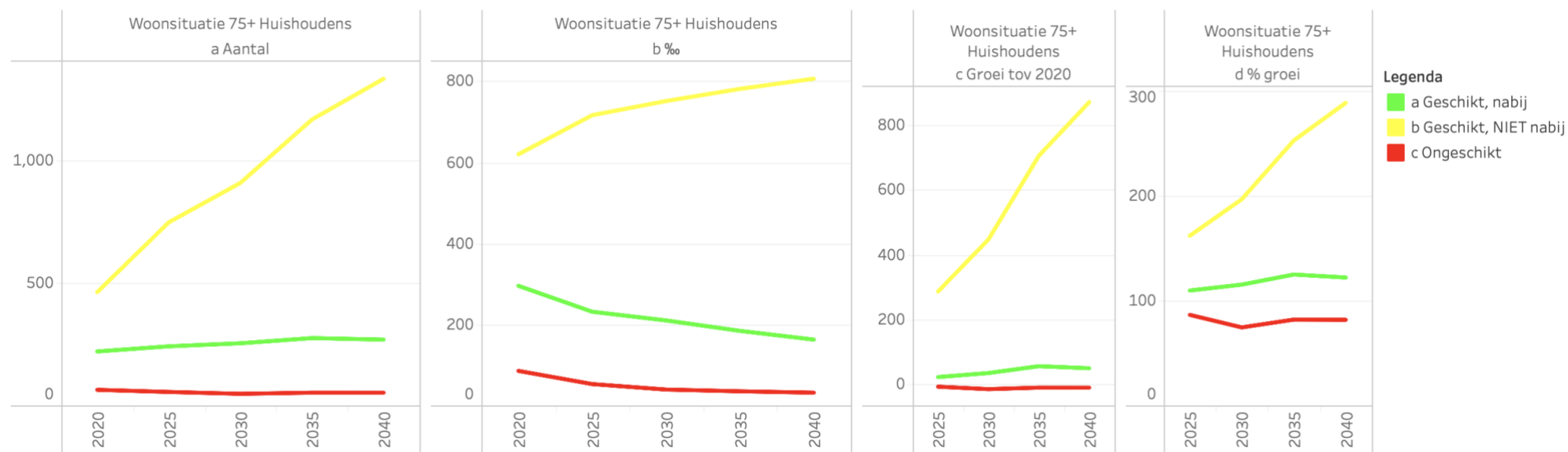
Op de kaart ziet u een gedeelte van het centrum. In kleur (zie de legenda) is aangegeven waar meer of minder 75-plussers wonen. Groen wil zeggen, dat er weinig en rood dat er veel 75-plussers wonen (meer dan 13%).

In panden, die in grijs zijn weergegeven, wonen geen mensen. In blauw ziet u de VV-locaties. Het dashboard bevat ook informatie over de inkomensgroepen in wijken.

Gemiddeld percentage 75-plussers per postcode en VV locaties

2.2 Wonen: 75+ Huishoudens

- Lopik telde in 2020 745 zelfstandig wonende huishoudens van 75 jaar en ouder. In 2040 zijn dat er naar verwachting 1.653. In 2020 kwam dit overeen met 13% van het totaal aantal huishoudens. Dit zijn een- en meerpersoonshuishoudens. Bij meerpersoons huishoudens is de oudste bewoner 75+. Zie hiervoor ook Bijlage 3.
- In 2020 woonde in Lopik 30% van deze huishoudens in de nabijheid van voorzieningen. In 2040 is dat 16 (de groene lijnen).
- In 2020 woonde 62% in een geschikte woning, maar niet in de nabijheid van voorzieningen. In 2040 is dat 81% (de gele lijnen).
- 9% van de 75+ huishoudens woonde in 2020 in een woning, die ongeschikt is voor de bewoning door ouderen en ook niet aangepast kan worden. In 2040 zijn dat er 3%. Zie hiervoor ook de cijfers in bijlage 3 (de rode lijnen).
- 92% van de 75+ huishoudens woonde in 2020 in een woning, die geschikt is voor de bewoning door ouderen dan wel aanpasbaar is. In 2040 is dat 97%.
- Het aantal oudere (75+) eenpersoonshuishoudens bedroeg in 2020 415. In 2040 is dit aantal naar verwachting toegenomen tot 918. Deze data zijn opgenomen in de te downloaden Excel data.
- Voor Lopik geven de gebiedsdashboards een beeld van de mate waarin een gebied afwijkt van het regionale gemiddelde. Deze afwijking kan aanzienlijk zijn.
- Voor een groot deel wordt het wonen in de nabijheid van voorzieningen bepaald door het verhuisgedrag van mensen. Ouderen zijn in het algemeen -om een aantal redenen- niet erg verhuisgeneigd. Zij blijven dikwijls zo lang mogelijk wonen waar ze wonen, ook al is dat niet in de nabijheid van voorzieningen. Als woningen (in de nabijheid van voorzieningen) vrij komen, dan worden deze dikwijls betrokken door jongeren.

3 Zorg

- Wlz zorg
 - In 2019 is door TNO en het RIVM een analyse gemaakt van de toekomstig benodigde intramurale verzorging en verpleging.
 - Het RIVM heeft hiervoor een “beleidsarme” prognose van het zorggebruik opgesteld, uitgaande van de CBS-microdata op persoonsniveau en de PBL(Planbureau voor de Leefomgeving)-prognose.
 - Aansluitend op de RIVM-benadering zijn regionale data van het CBS over het zorggebruik gecombineerd met die van de PBL-prognose en vertaald naar het niveau van de gemeente en postcode.
 - Door de regionale data over de huidige situatie als uitgangspunt te nemen wordt feitelijk het huidige beleid naar de toekomst doorgezet. Voor Zilveren Kruis Zorgkantoor regio Utrecht is het verschil met landelijke kentallen beperkt, omdat deze regio globaal overeenkomt met het landelijk gemiddelde.
 - Sociaal Economische Status is van belang voor de zorg. Tussen gemeenten en wijken bestaan soms aanzienlijke verschillen. Op regioniveau zijn deze bij TNO RIVM uitgemiddeld, op lager schaalniveau niet.
- Zvw en Wmo
 - Naast de intramurale Wlz zorg is gekeken naar geriatrische revalidatie (GRZ) en eerstelijns verblijf (ELV).
 - GRZ en ELV-data betreffen kleine aantallen. GRZ en ELV zijn daarom als intramuraal beschouwd en samengevoegd met de zorgprofielen 9 en 10.
 - Vanuit de Wlz is de wijkverpleging opgenomen als extramurale zorg. Dit betreft het aantal patiënten.
 - Tenslotte is de WMO voor mensen ouder van 50 jaar toegevoegd. Dit betreft het aantal cliënten.

3.1 Gezondheidsmonitor

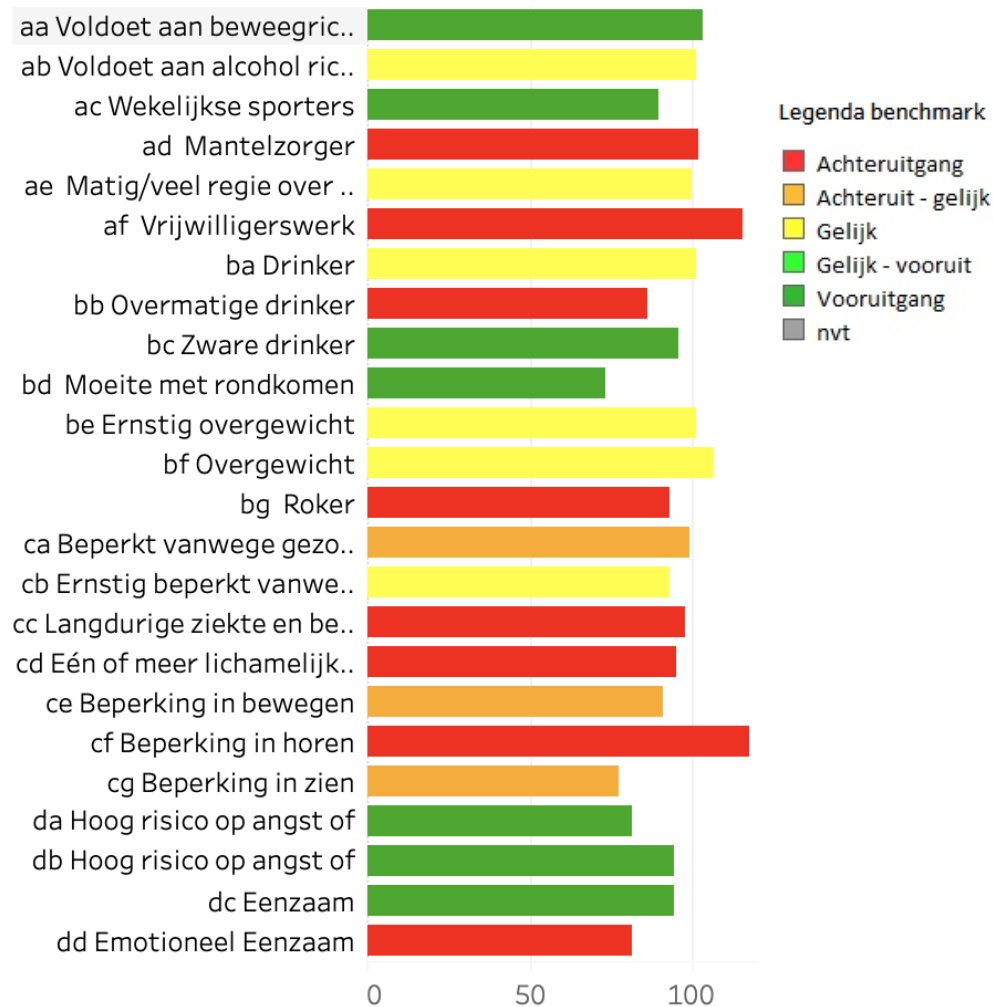
De GGD, het RIVM en het CBS stellen eens per vier jaar de gezondheidsmonitor op. Dit op basis van een enquête onder de inwoners van de gemeente. Zij geven weer wat hun gezondheidsbeleving is. Deze monitor geeft een goede indruk van de gezondheidssituatie van de bevolking en van ouderen, omdat onder meer een aantal gezondheidsaspecten gemeten wordt, dat gekoppeld kan worden aan het ouder worden.

De denkbeeldige verticale lijn met de waarde 100 geeft het regionale gemiddelde aan.

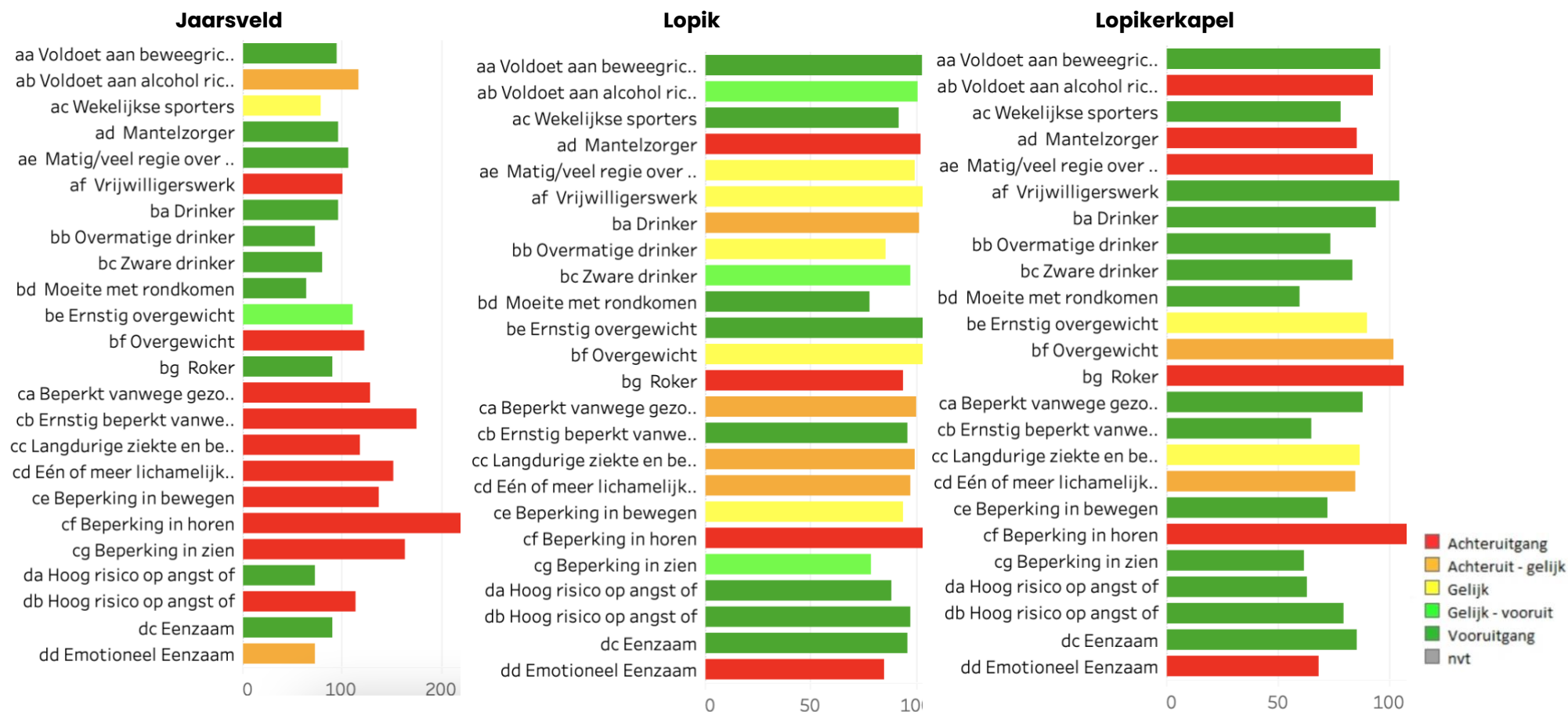
De kleuren in de grafiek geven aan of de beleving van het betreffende aspect in de afgelopen vier jaar vooruit (groen) of achteruit (rood) gegaan is. De kleuren hebben geen betekenis in de zin van het meer of minder voorkomen van het betreffende gezondheidsaspect.

Hieronder worden enkele aspecten uitgelicht, die van belang kunnen zijn voor de zorgvraag.

- Tussen de pc 4-gebieden Jaarsveld, Lopik en Lopikerkapel zit verschil in de gezondheidsbeleving van de inwoners.
 - Als het om beperkingen gaat, dan wordt het beeld negatief beïnvloed door de beleving van de inwoners van Jaarsveld.
 - Daar ervaren de inwoners aanzienlijk meer dan het regionale gemiddelde beperkingen door de gezondheid.
- In Lopik en Lopikerkapel heeft men minder belangstelling voor de mantelzorg dan in de voorgaande monitor periode.

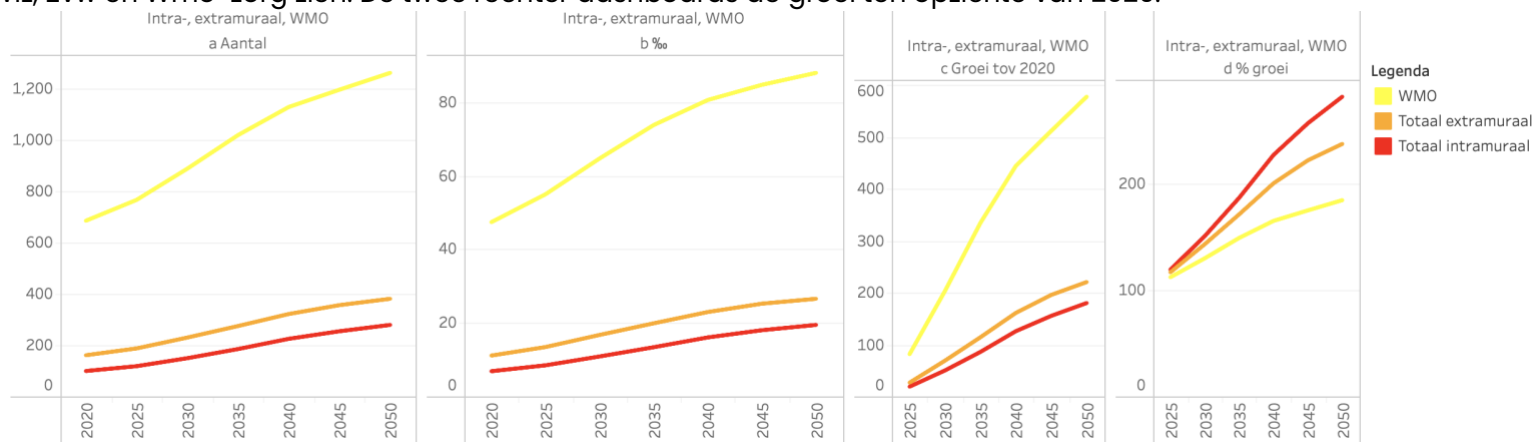

Hieronder is een drietal gebieden in de gemeente uitgelicht als het gaat om gezondheidsbeleving.

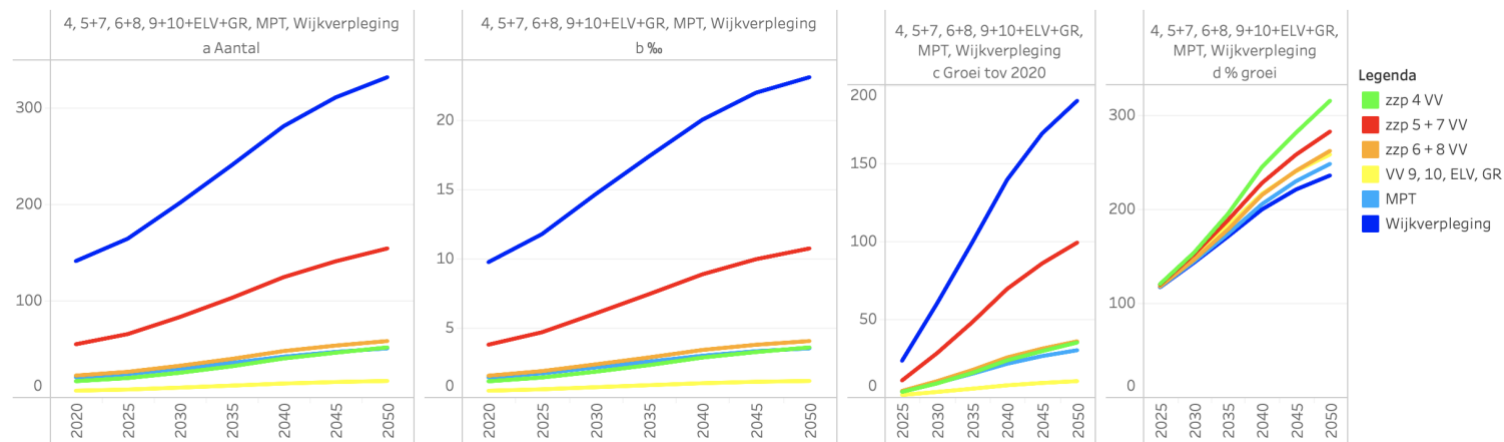

3.2 Zorgvraag ontwikkeling

Op deze pagina ziet u het aantal intra- en extramurale indicaties in de periode 2020 – 2040. De twee linker dashboards laten de aantal indicaties voor Wlz, Zvw en Wmo-zorg zien. De twee rechter dashboards de groei ten opzichte van 2020.

- In 2020 maakten in Lopik 99 mensen gebruik van de intramurale zorg. In 2040 is dat gestegen tot 225, een stijging van 127%. In de sub regio West vindt naar verwachting een stijging plaats van 113%. In de dashboards kunt u zien waar de grootste stijging in de gemeente plaatsvindt.

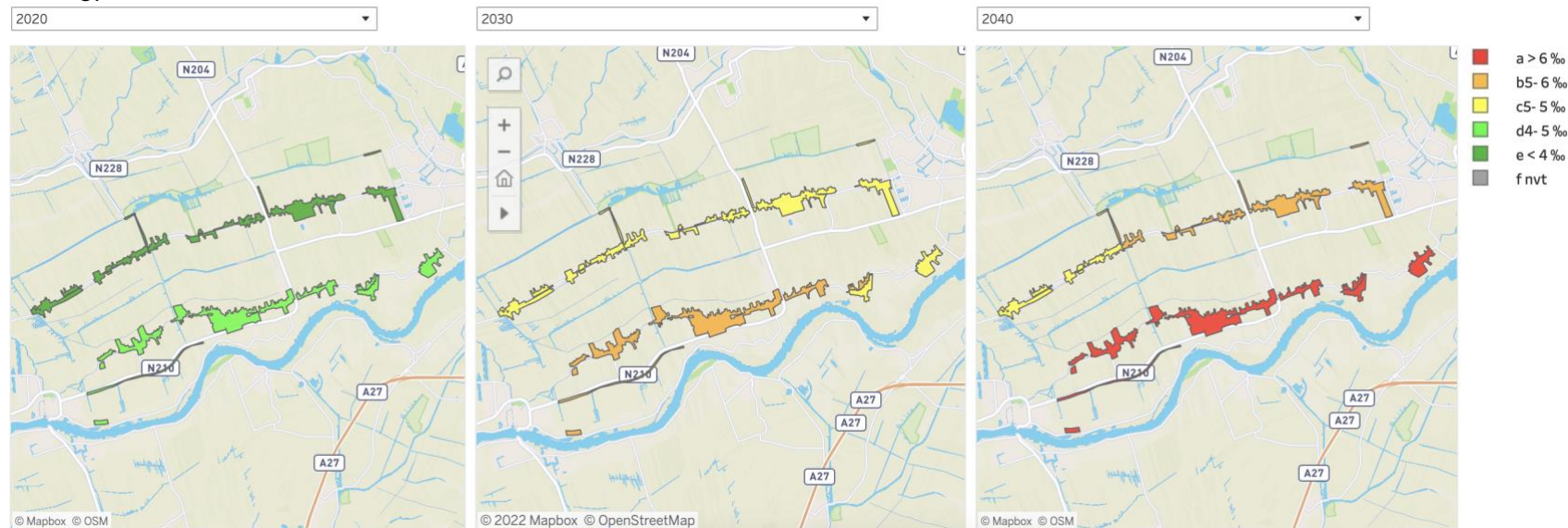

- Het aantal mensen dat gebruik maakt van een somatische indicatie was in 2020 44 en is naar verwachting in 2030 67 en in 2040 101.
- Het aantal mensen, dat gebruik maakt van een PG-indicatie was in 2020 54 en is naar verwachting in 2030 83 en in 2040 124.
- Het gebruik van een somatische indicatie stijgt tot 2040 naar verwachting met 130%. In de sub regio West is dat 112%. Het gebruik van de PG-indicatie neemt met 130% toe. In de sub regio West is dat 113%

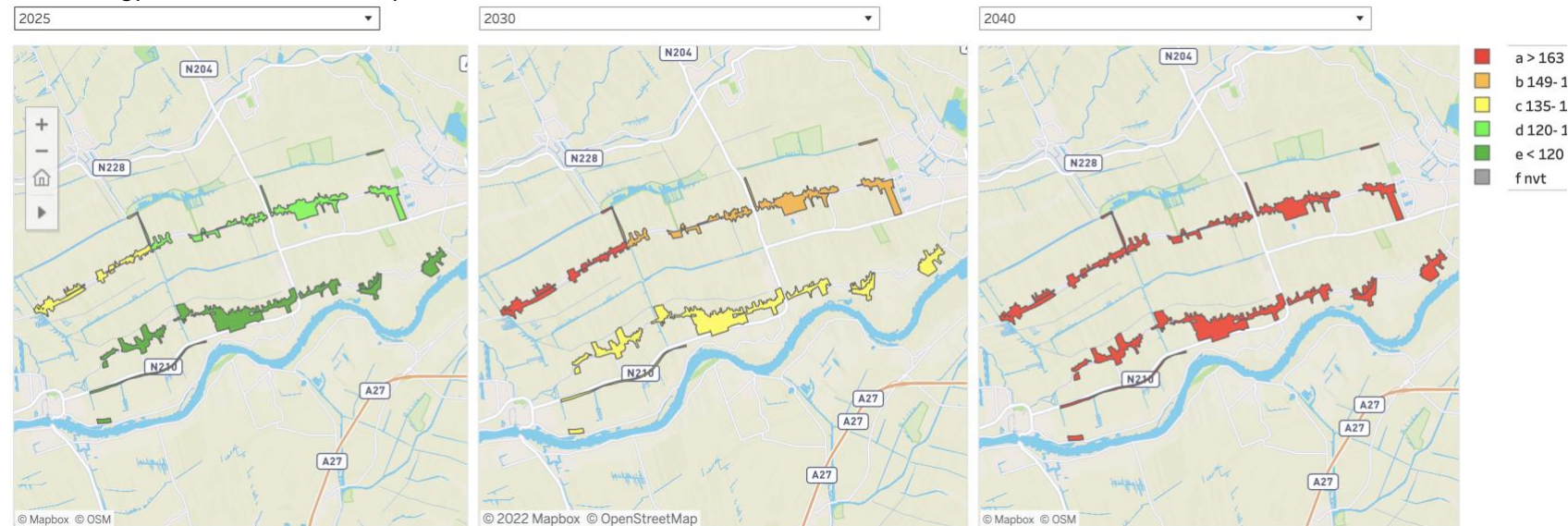
3.3 Zorgprofielen 5 en 7 promillage in 2020, 2030 en 2040 per pc 4 gebied

Hieronder ziet u de zorgprofielen 5 en 7 op de kaart, zowel in promillage van voorkomen als in groei tot 2040. In het dashboard kunt u de overige intra- en extramurale zorg op deze manier bezien.

% zorgprofielen 5 en 7 in 2020 2030 en 2040

Groei zorgprofielen 5 en 7 ten opzichte van 2020 in 2025, 2030 en 2040

4 Groei vraag en huidige aanbod Verzorging en Verpleging

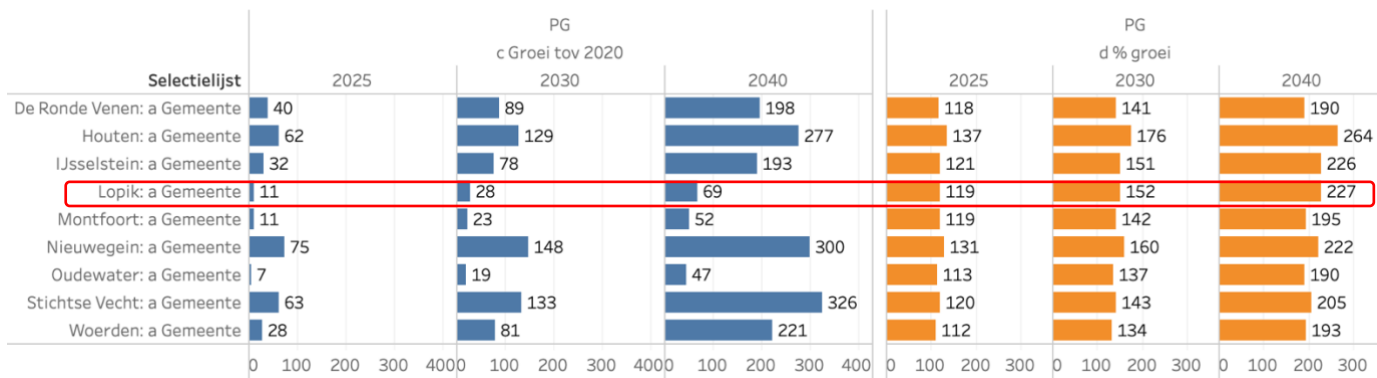
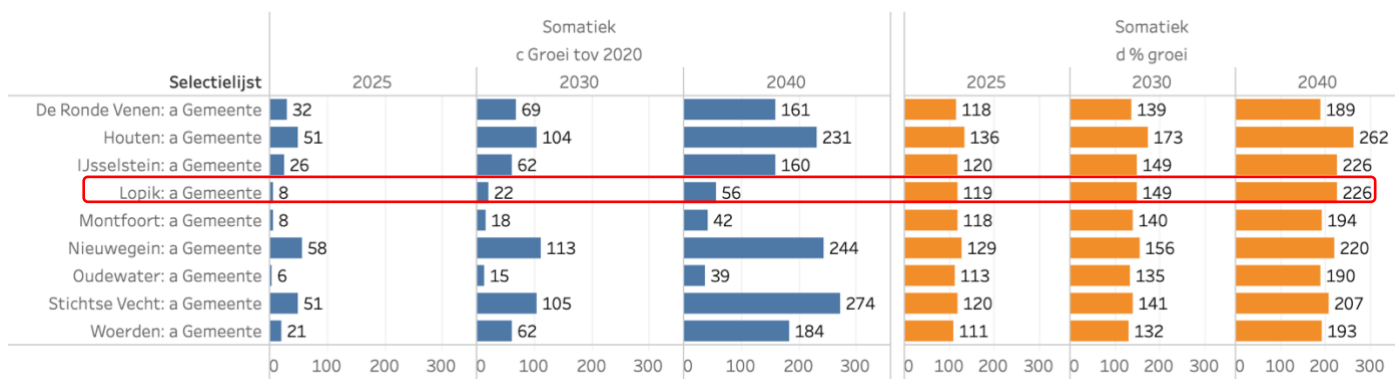
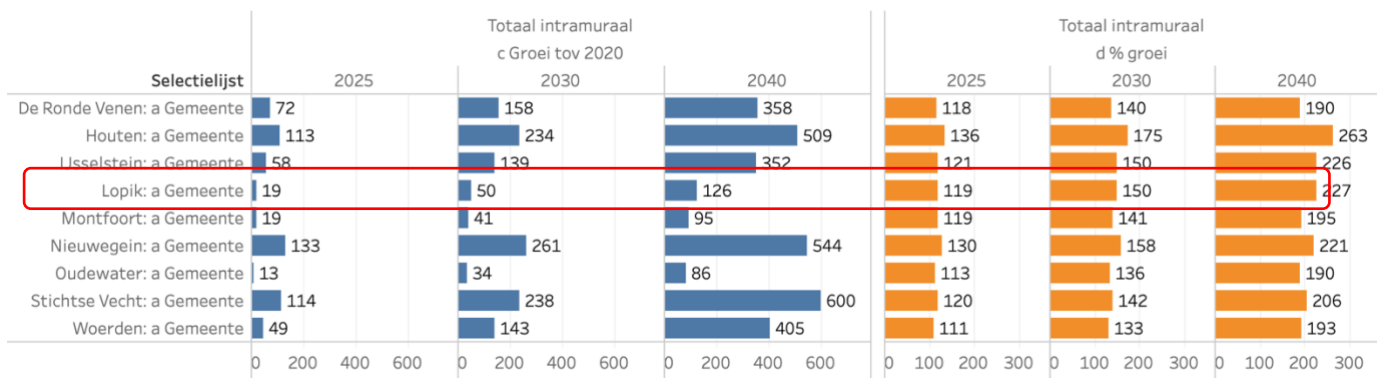
- Eenduidig inzicht in het aanbod verzorging en verpleging is in Nederland niet beschikbaar. TNO beschrijft dit in “TNO 2019 R12033 Prognose capaciteitsontwikkeling verpleeghuiscare”^{1 2} en geeft een denkrichting over data en methodiek voor de inschatting van de huidige capaciteit.
- De IVVU heeft daarom in samenwerking met Zilveren Kruis Zorgkantoor Utrecht de capaciteit in de regio in beeld gebracht en uitgesplitst naar somatiek, PG, ELV en GRZ. Deze capaciteit is echter niet één op één aan de vraag te koppelen: locaties kunnen een breder verzorgingsgebied hebben dan een wijk of zelfs gemeente.
- De toekomstige vraag is modelmatig ingeschat. Het verschil tussen vraag en aanbod is bepaald ten opzichte van de modelmatige vraag in 2020. Dit staat dus los van de werkelijke lokale vraag in 2020, waaraan, gezien het vrijwel ontbreken van wachtlijsten, geacht wordt te zijn voldaan.
- De opgave in de gemeente Lopik is samengevat:
 - In 2020 maakten 99 mensen gebruik van de intramurale zorg. In 2030 zijn dat er 149 en in 2040 225.
 - Het gebruik van intramurale zorg groeit tot 2030 met 51% en tot 2040 met 127%. In de regio is dat 113%.
 - De benodigde extra intramurale capaciteit stijgt tot 2030 met 50 en tot 2040 met 126. In de regio is dat 1.300 en 3.074.
- In 2020 waren er 44 inwoners met een somatische indicatie; in 2030 zijn er 67 en in 2040 101.
- Het gebruik met een somatische indicatie groeit tot 2030 52% en tot 2040 130%. In de regio is dat 46% en 112%.
- De benodigde extra somatische capaciteit neemt tot 2030 toe met 23 en tot 2040 met 57. In de regio is dat 572 en 1.390.
- In 2020 waren er 54 met een pg-indicatie; in 2030 zijn dat er 83 en in 2040 124.
- Het gebruik van zorg met een pg- indicatie groeit tot 2030 met 54% en tot 2040 met 130%. In de regio is dat 49% en 113%.
- De benodigde extra pg-intramurale capaciteit is tot 2030 29 en tot 2040 70. In de regio is dat 728 en 1.684.
- Van de wijkverpleging maakten in 2020 141 mensen gebruik; in 2030 zijn dat er 201 en in 2040 280.
- Het gebruik van wijkverpleging groeit tot 2030 met 43% en tot 2040 met 99%. In de regio is dat 41% en 86%.
- De wijkverpleging groeit tot 2030 met 60 en tot 2040 met 139 gebruikers. In de regio is dat 1.518 en 3.208.
- Van WMO-maatwerk voorzieningen maakten in 2020 686 mensen gebruik. In 2030 zijn dat er 889 en in 2040 1.130.
- Het gebruik van WMO-maatwerk voorzieningen groeit tot 2030 met 30% en tot 2040 met 65%. In de regio is dat 27% en 55%.
- Het aantal gebruikers groeit tot 2030 met 203 en tot 2040 met 444. In de regio groeit het aantal tot 2030 met 4.855 en tot 2040 met 9.653.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/12/20/prognose-capaciteitsontwikkeling-verpleeghuiscare>

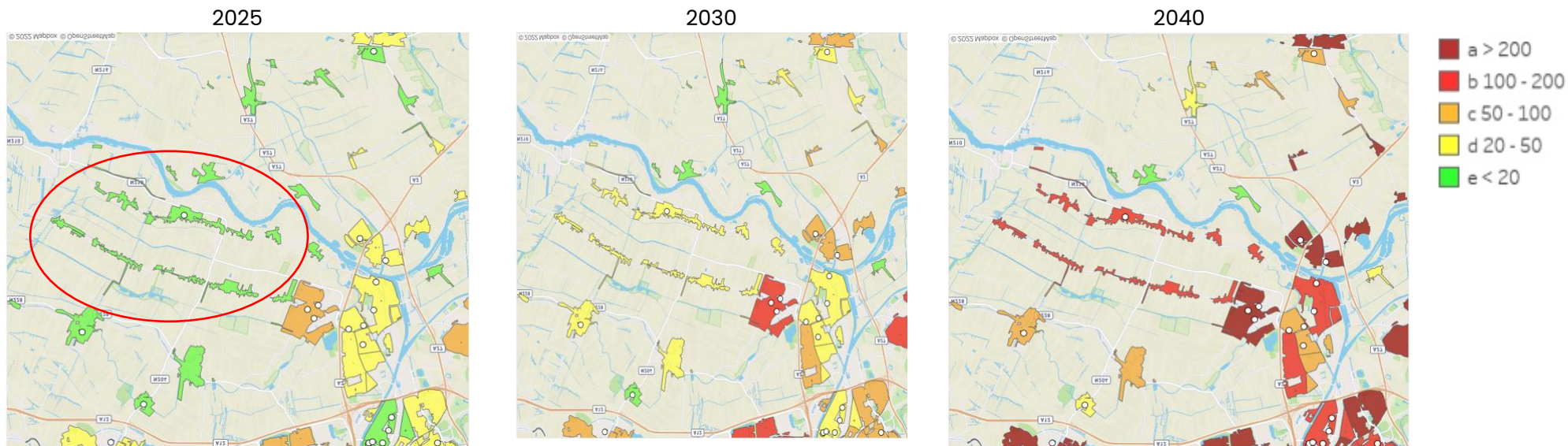
² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/07/28/prognose-capaciteitsontwikkeling-verpleeghuiscare-fase-ii>

4.1 De opgave per gemeente: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg: somatiek en PG

De bovenste afbeelding bevat de ontwikkeling van de totale intramurale zorg; de tweede die van de somatische zorg en de onderste PG

4.2 Opgave in de gemeente 2025 – 2030 – 2040 VV-locaties

In de kaart is op wijk en woonplaats niveau zichtbaar hoeveel extra intramurale plaatsen noodzakelijk zijn bij ongewijzigd beleid tot 2040.

De witte stippen zijn de intramurale zorg locaties, zoals die zijn opgenomen in de capaciteitsinventarisatie.

Minder dan 20 plaatsen betekent geen extra capaciteit, 20 – 50 een kleine instelling, etc. Natuurlijk kan deze extra noodzakelijke capaciteit ook gemeentelijk of regionaal niveau worden ingevuld.

Een uitsplitsing naar wijken en naar somatische en psychogeriatrische (PG) zorg voor de gemeente treft u aan in bijlage 8

De hier boven geschetste groei vertaalt zich per gemeente in de regio in onderstaande tabel. Aan de linkerkant (blauw) is de groei van de van de intramurale vraag ten opzichte van 2020 weergegeven. Aan de rechterkant (oranje) wordt de procentuele groei ten opzichte van 2020 vermeld.,

Bijlagen

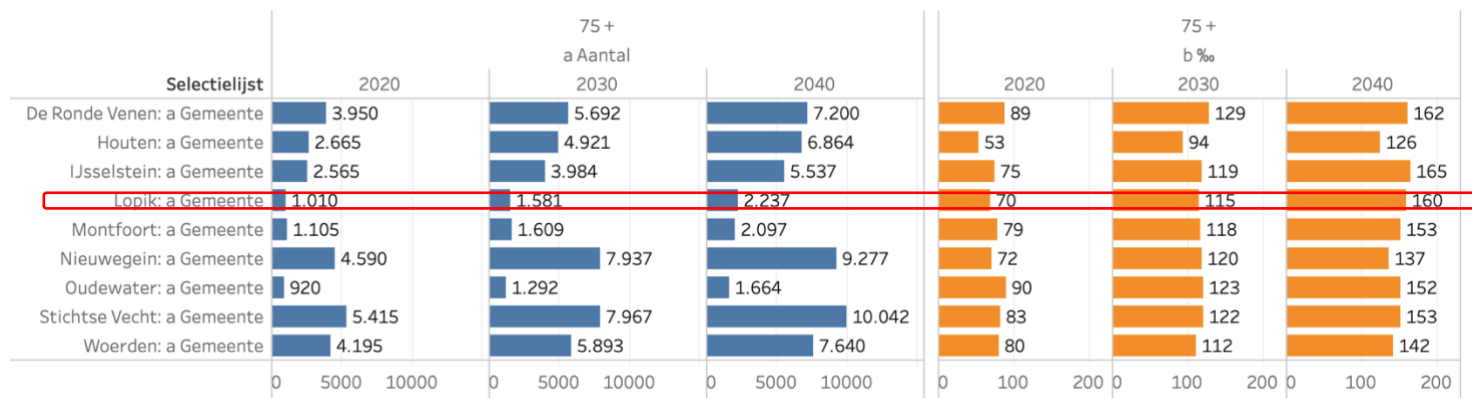
Bijlage 1 Cijfers demografie

Bijgaand de cijfers voor de aangegeven leeftijdsgroepen van 2000 tot 2050 voor de gemeente en de regio.

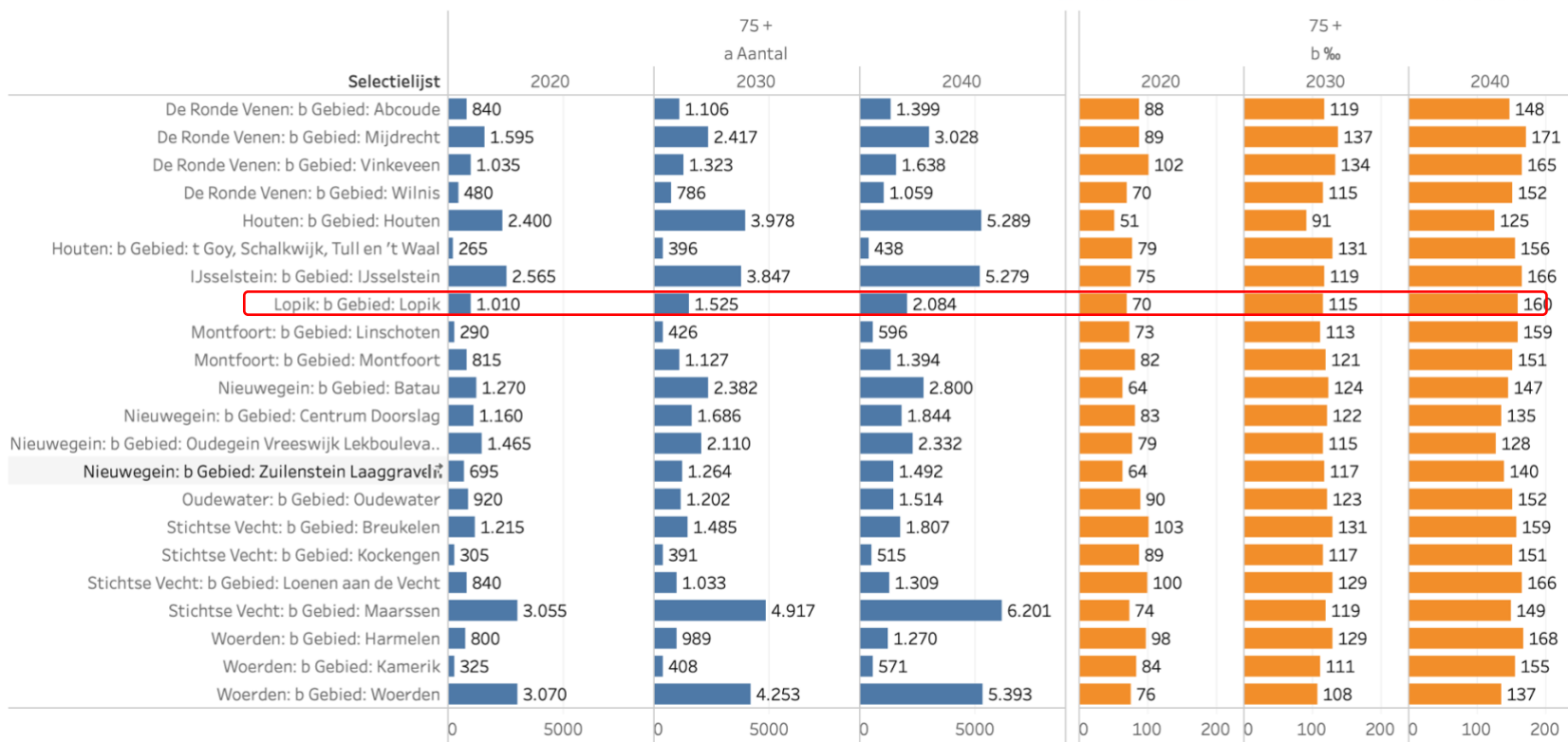
Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden, evenals een verdere uitsplitsing tot op leeftijdsgroepen.

		Lopik						regio West					
		0 - 20	20 - 35	35 - 50	50 - 65	65 - 75	75 +	0 - 20	20 - 35	35 - 50	50 - 65	65 - 75	75 +
a. Aantal	2000	3825	3070	3030	2130	775	550	84755	65825	78850	52225	18440	12950
	2010	4055	3445	2205	2735	1085	650	86715	53695	80135	70400	25620	18100
	2020	3505	2605	2545	3270	1535	1010	81420	56645	66315	77205	40015	26415
	2025	2998	2316	2611	3093	1648	1289	76185	59470	62213	75006	41803	34785
	2030	2696	2311	2490	2706	1953	1581	74877	58727	63577	68358	45695	40876
	2040	2694	2412	2242	2235	2194	2237	77782	54389	67037	59268	46959	52558
	2050	2792	2405	2338	2453	1795	2572	77588	55631	65275	63349	38958	59573
b %	2000	286	230	227	159	58	41	271	210	252	167	59	41
	2010	286	243	156	193	77	46	259	160	239	210	77	54
	2020	242	180	176	226	106	70	234	163	191	222	115	76
	2030	196	168	181	197	142	115	213	167	181	194	130	116
	2040	192	172	160	160	157	160	217	152	187	166	131	147
	2050	195	168	163	171	125	179	215	154	181	176	108	165
c Groei tov 2020	2025	-507	-289	66	-177	113	279	-5235	2825	-4102	-2199	1788	8370
	2030	-809	-294	-55	-564	418	571	-6543	2082	-2738	-8847	5680	14461
	2040	-811	-193	-303	-1035	659	1227	-3638	-2256	722	-17937	6944	26143
d % groei	2025	86	89	103	95	107	128	94	105	94	97	104	132
	2030	77	89	98	83	127	157	92	104	96	89	114	155
	2040	77	93	88	68	143	222	96	96	101	77	117	199

Bijlage 2 75+ vergelijking gemeenten

Vergelijking bestaande wijken

Bijlage 3 Cijfers wonen

Bijgaand de cijfers voor de verschillende woonsituaties van 2020 tot 2040 voor de gemeente en de regio.

Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden.

Wonen 75+ huishoudens

		75+ Huishoudens							
		Lopik				regio West			
		a Geschikt, nabij	b Geschikt, NIET nabij	c Ongeschikt	Totaal	a Geschikt, nabij	b Geschikt, NIET nabij	c Ongeschikt	Totaal
a Aantal	2020	220	462	63	745	5.727	11.283	2.366	19.376
	2025	241	747	55	1.043	6.683	17.205	2.653	26.541
	2030	253	908	47	1.208	7.354	20.929	2.713	30.996
	2035	275	1.167	52	1.494	8.326	26.273	3.087	37.686
	2040	268	1.333	52	1.653	8.642	29.653	3.139	41.434
b %	2020	295	620	85	1000	296	582	122	1000
	2025	231	716	53	1000	252	648	100	1000
	2030	210	751	39	1000	237	675	88	1000
	2035	184	781	35	1000	221	697	82	1000
	2040	162	806	31	999	209	716	76	1001
c Groei tov 2020	2025	21	285	-9	298	956	5.922	286	7165
	2030	33	446	-16	463	1.627	9.646	346	11620
	2035	55	705	-12	749	2.599	14.990	721	18310
	2040	48	871	-12	908	2.915	18.370	772	22058
d % groei	2025	110	162	86	140	117	152	112	137
	2030	115	197	74	162	128	185	115	160
	2035	125	253	82	201	145	233	130	194
	2040	122	289	82	222	151	263	133	214

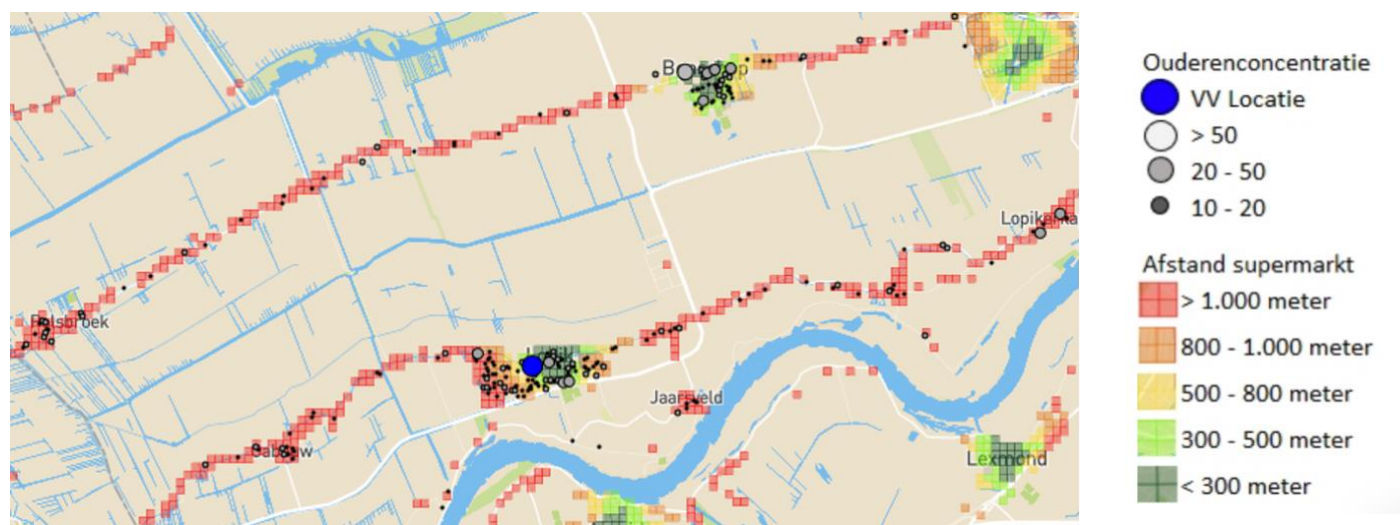
Bijlage 4 Ouderenconcentraties [Klik hier voor het dashboard ouderenconcentraties](#)

Voor ouderen – die in toenemende mate met beperkingen te maken krijgen – kan een geschikte woning nabij voorzieningen de verhuizing naar het verpleeghuis mogelijk uitstellen of voorkomen. Voor 2000 tot 2040 is een beeld beschikbaar op postcode 6 niveau (1234AB) waar ouderen wonen. De concentratie van de leeftijdsgroepen 65+, 65–75 en 75+ is in het beeld gecombineerd met de 100 x 100 afstand tot de supermarkt.

De supermarkt is als uitgangspunt genomen, omdat de supermarkt het meest frequent bezocht wordt. De huisarts of apotheek wordt gemiddeld minder vaak bezocht en bij problemen is bezoek aan huis mogelijk. In het hoofdstuk over wonen wordt een en ander verder uitgewerkt.

De onderstaande afbeelding van een gedeelte van de gemeente laat zien waar de 75-plussers wonen ten opzichte van de voorzieningen. Dit aantal is uitgedrukt in grijs tinten (donker betekent minder en wit betekent meer ouderen rond de betreffende locatie). In het blauw worden de VV-locaties weergegeven.

Ouderenconcentraties en afstand tot de supermarkt in 2020

Bijlage 5 Wonen ouderen en inkomen

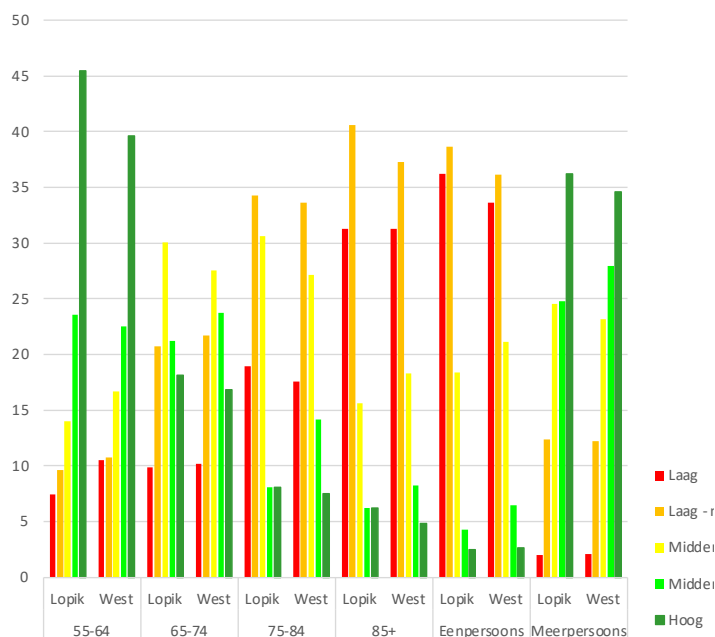
Het Rijk heeft de databank ouderhuisvesting gepubliceerd met gegevens over ouderen onder meer over leeftijd, huishoudentype, opleidingsniveau, inkomen en doelgroep volkshuisvesting. In 2019 was dit € 38.035. Er zijn nog geen latere data beschikbaar.

Het opleidingsniveau -van belang voor de Sociaal Economische Status- loopt van 24% onbekend bij ouderen van 55 – 65 tot 91% onbekend bij 85-plussers. Dit percentage onbekend is te hoog voor verder gebruik.

Combineren van gegevens is mogelijk, maar met een maximum van twee variabelen. Zo is mogelijk per leeftijdsgroep inzicht te geven in de quintielen (20% groepen) qua inkomen en voor de huishoudens uitsgeplitst naar eenpersoons en paren (NB - inkomens voor 85 plus alleenstaanden zijn niet beschikbaar).

De VNG biedt in de Lokale Monitor Wonen wel een onderscheid naar huishoudentype voor: 65+-ers en huurtoeslag dan wel sociale huursector.

Inkomens Databank Ouderenhuisvesting

Lokale monitor wonen x demografische prognose

Deze grafieken zijn niet opgenomen in de online dashboards.

- Van de eenpersoons huishouden behoort 75% tot de huishoudens met de laagste 40% inkomens. In de leeftijdsgroep 75-85 is dat 53% en bij de 85 plussers 72%.
- 246 alleenstaanden en 186 paren hebben recht op huurtoeslag in 2020, in 2040 zijn dat er 398 alleenstaanden en 301 paren.
- 696 eenpersoonshuishoudens behoorden in 2020 tot de doelgroep volkshuisvesting, 486 paren, in 2040 zijn dat er 1.127 alleenstaanden en 787 paren.

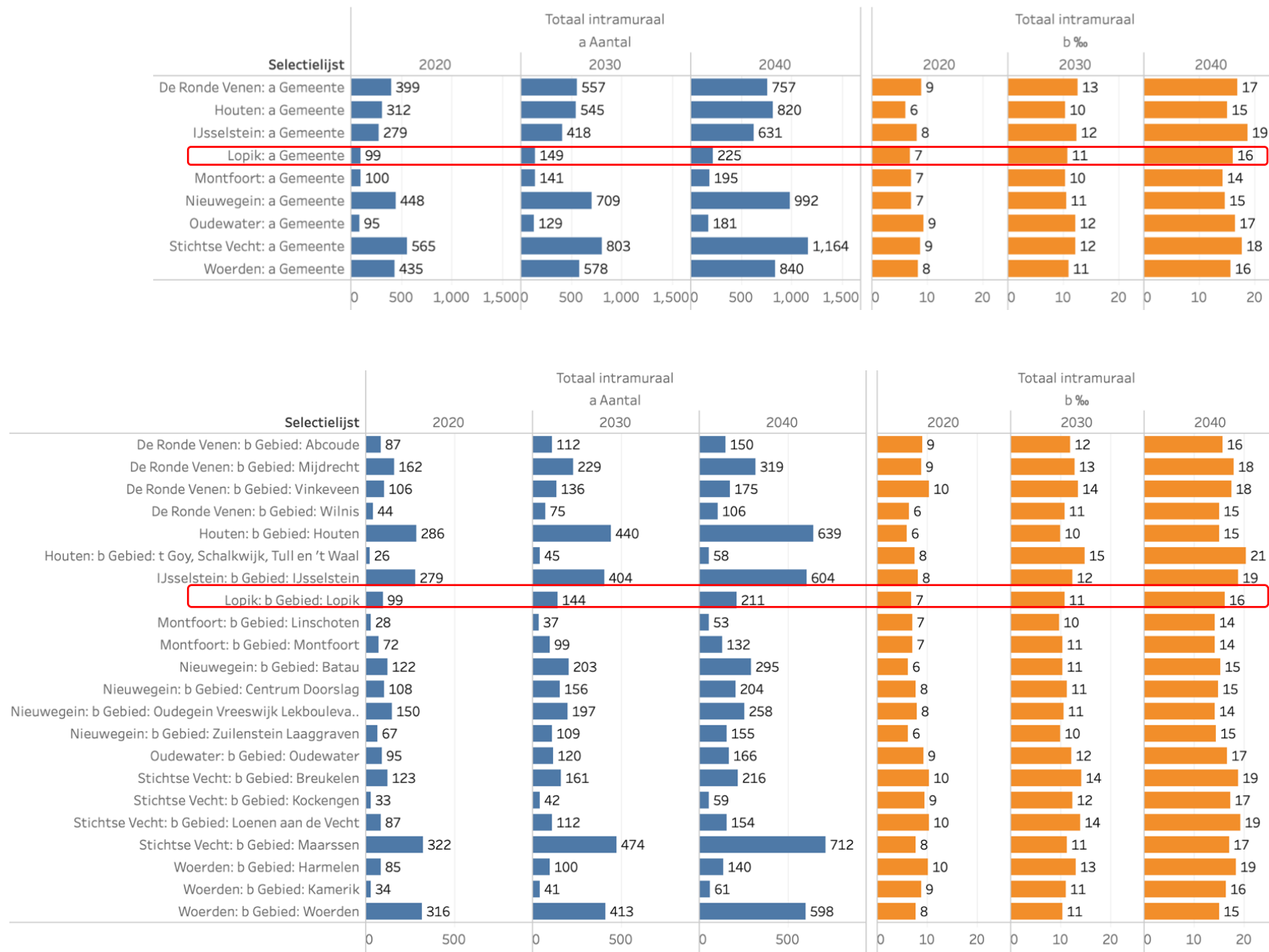
Bijlage 6 Cijfers zorg

Bijgaand de cijfers voor de verschillende typen zorgvraag van 2020 tot 2050 voor de gemeente en de regio. Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden.

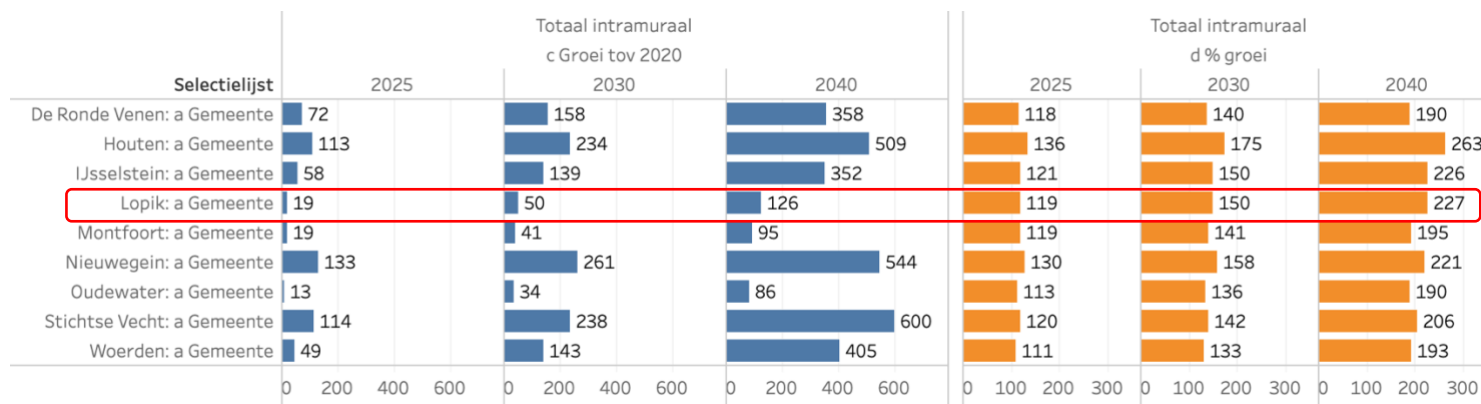
zorg

		Lopik									regio West								
		zzp 4 VV	zzp 5 + 7 VV	zzp 6 + 8 VV	VV 9, 10, ELV, GR	MPT	Wijkverpleging	Totaal intramuraal	Totaal extramuraal	WMO	zzp 4 VV	zzp 5 + 7 VV	zzp 6 + 8 VV	VV 9, 10, ELV, GR	MPT	Wijkverpleging	Totaal intramuraal	Totaal extramuraal	WMO
a Aantal	2020	16	54	22	6	20	141	99	161	686	460	1.496	603	173	544	3.744	2.732	4.288	17.658
	2025	20	65	26	8	24	164	118	187	767	563	1.824	723	211	651	4.460	3.321	5.111	20.072
	2030	25	83	32	10	29	201	149	230	889	692	2.224	863	253	774	5.262	4.032	6.036	22.513
	2040	40	124	47	14	42	280	225	322	1.130	1.064	3.180	1.217	345	1.049	6.952	5.806	8.001	27.311
b ‰	2020	1	4	2	0	1	10	7	11	47	1	4	2	0	2	11	8	12	51
	2025	1	5	2	1	2	12	8	13	55	2	5	2	1	2	13	10	15	57
	2030	2	6	2	1	2	15	11	17	65	2	6	2	1	2	15	11	17	64
	2040	3	9	3	1	3	20	16	23	81	3	9	3	1	3	19	16	22	76
c Groei tov 2020	2025	3	11	4	1	3	23	19	27	81	103	329	120	37	107	716	589	823	2.414
	2030	9	28	10	3	9	60	50	69	203	232	728	260	80	230	1.518	1.299	1.748	4.856
	2040	24	69	25	7	21	140	126	161	444	604	1.684	614	172	505	3.208	3.074	3.713	9.653
d % groei	2025	120	119	117	119	117	116	119	117	112	122	122	120	122	120	119	122	119	114
	2030	153	152	146	150	144	143	150	143	130	150	149	143	146	142	141	148	141	127
	2035	195	188	178	182	173	171	186	171	149	189	182	172	174	169	165	180	165	144
	2040	244	227	215	216	205	199	227	200	165	231	213	202	199	193	186	212	187	155
	2045	281	257	240	240	229	220	256	222	175	261	236	223	218	212	202	236	204	163
	2050	315	282	262	258	248	235	281	237	184	292	259	243	235	230	217	260	218	172

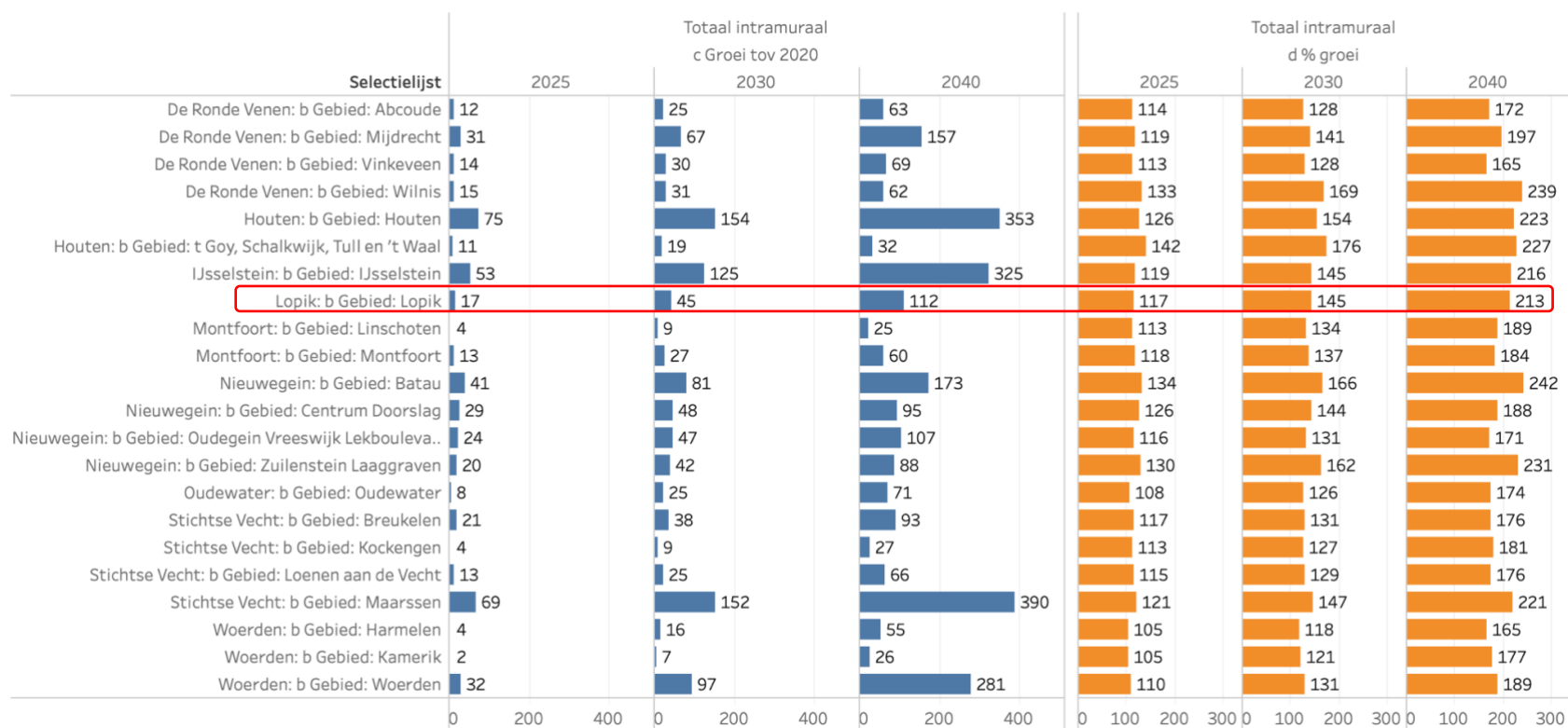
Bijlage 7 Zorg Benchmark: Aantal en promillage intramurale zorg in de gemeenten en de bestaande wijken

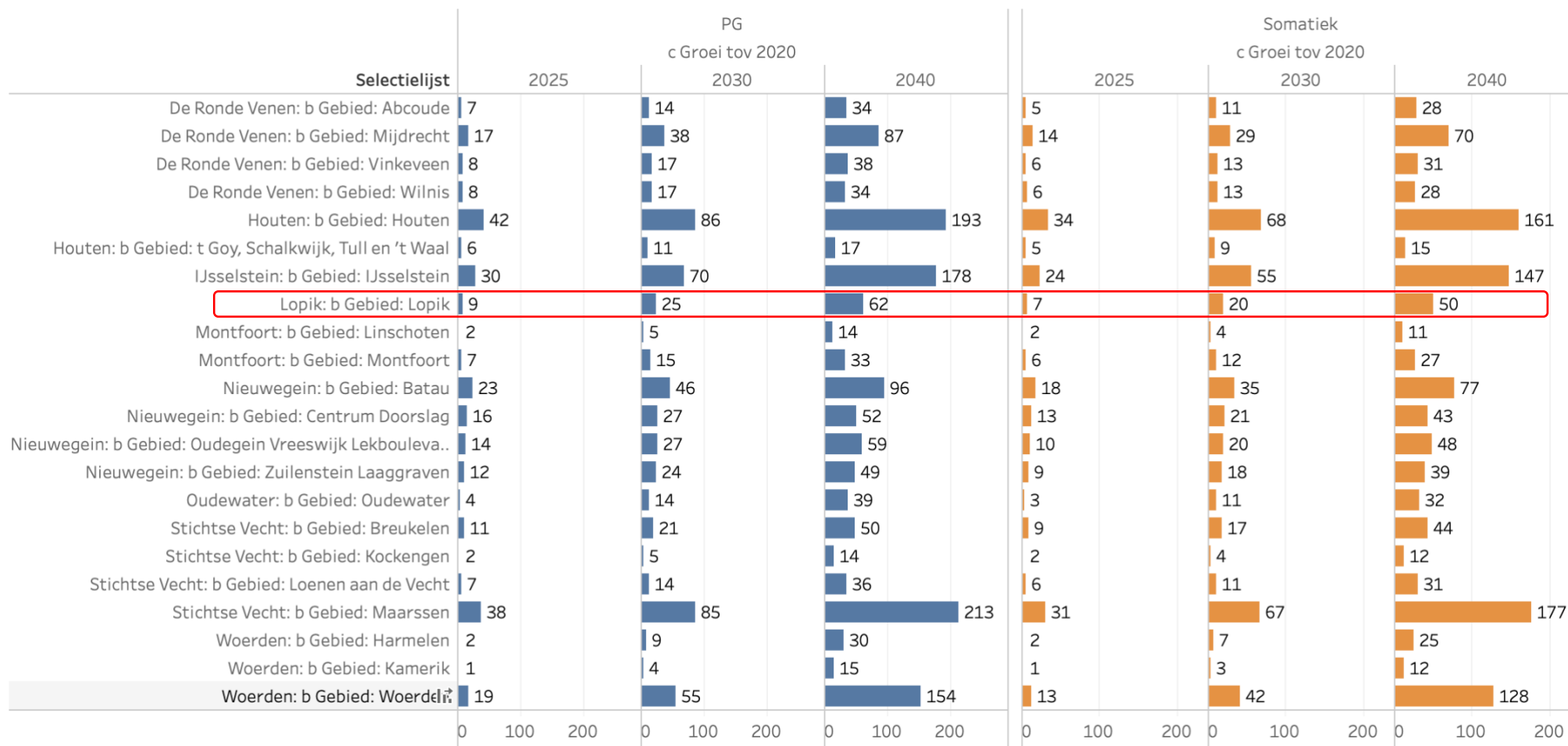

Bijlage 8 De opgave per gebied: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg in de gemeenten en bestaande wijken.

De opgave per gebied: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg: somatiek en pg in de bestaande wijken

In blauw ziet u de groei in aantallen PG, in oranje de groei in aantallen Somatiek.

- In Lopik stijgt het aantal mensen, dat gebruik maakt van een intramurale indicatie de komende twintig jaar met 126.
- Tot 2025 moeten hiervan naar verwachting 19 plaatsen gerealiseerd zijn; in de periode 2025 – 2030 31 en van 2030 – 2040 76.
- De grootste stijging vindt plaats na 2030.
- In Lopik stijgt het aantal PG-indicaties in de komende decennia harder dan het aantal somatische indicaties.
- Deze tendens komt overeen met de andere gemeenten in de sub regio West.

Het gaat hierbij niet om fysieke plaatsen, maar om mensen, die voor hun zorg, die vergelijkbaar is met de huidige WLZ-intramurale zorg.